

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

XXXIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](#)

XXXIX.

S. Dici non potest, quam gravis & molesta mihi fuerit collegatum meorum, qui à Principe meo missi fuerunt, nimia & intempestiva unius diei festinatio: Quae etiam iter reditus mei acerbum mihi redditum. Videbatur enim mihi necessarium, ut post compositionem controversiae in doctrina factam, etiam de reliquis quibusdam non minus ad pacem & tranquillitatem conservandam necessariis colloqueremur. Sed quia necesse erat eos sequi, spiritu tamen meo vobis semper præsens fui. Anxiè autem Deum invoco, ut juxta doctrinam sinceram & incorruptam, animorum quoque conjunctionem perpetuam inter vos semper tueatur. In arbitrio, si quid à me peccatum est, malitia non est factum, sed ingenii imbecillitate, quæ nunquam satis circumspecta esse potest. Præsertim in Controversia tam difficulti & intricata, & animorum exulceratione non parva, qualis tum inter partes esse videbatur. Et me non parvus metus exercuit, cum varia de eo Zanco ad me perscriberentur. Opto ei ex animo, ut cum inquisitione veritatis studium pacis conjungat. Et quæ est vestra pietas, de vobis minime dubito. Nec Magistratum suo officio defuturum confido. Cujus singulare erga vestrum ministerium studium, & nos benevolentiam intelleximus. Adeò me affligit hæc nostrorum certamina, ut mei ipsius præmodum obliviscar, quem tamen scitis, non ab uno petti adversario. Ac metuo, ne anarchia, quæ in nostris Ecclesiis obtinuit, & studium contendendi nobis aliquando exitium afferat. Vestram verò charitatem neque debeo neque possum celare, quanto cum gaudio & lætitia animi illustriss. Princeps meus perfusus sit, postquam literas vestras legit, quibus intellectus, causam pie compositam, & reconciliationem animorum factam. Majorem scio voluptatem concepit, quam si magnam vim auri ipsius Celsitudini obtulisset. Quod magis & vobis, nobisque omnibus gratulor, qui ad ejus compositionem vos præbuitis tam faciles & vere Christianos. Id quod apud illustrissimam Celsitudinem ejus magno studio prædicavi. Spero vestrum exemplum profuturum multis aliis Ecclesiis, ut vel tandem aliquando finis sit miserrimarum contentionum, quæ passim etiam inter nostros vigent. Scripsit ad me nuper nobilis D. à Kedriz, Bipontini Principis Cancellarius, quod tranquilla sit vestra Ecclesia, quo nomine merito Deo gratias agebam maximas, cui respondissem, nisi metuissem, eum cum familia alio migrasse. Quod si factum non est, ut me excusat, rogo. Dominus Deus pater Domini nostri Jesu Christi nos in hac unitate spiritus & animorum conjunctione perpetua conservet & tueatur. Reverenter universum collegium vestrum, viros optimos & doctissimos, ut meo nomine salutes, etiam atque etiam oro.

Bullingerus nuper contra Brentium iterum libellum edidit, in quo humani-

A. 1563.

PARS TERTIA.

manitas Christi, ut audio, ad partem Dexteræ Dei colloquatur. Sed habitus est antidotum. Bene & feliciter valete. Raptim Tubingæ, 22. Maii
Anno 63.

Vester ex animo

Jacobus Andreæ, D. Præpositus
& Cancellarius Tubingensis.

XL.

S. D. Nihil ad te scribere potui, Reverende Domine Doctor, ab eo tempore, quo Custrinensis tabellarius ferens meas prolixas ad te literas unicum libellis latinis de cœna Domini misere pulsus & spoliatus, instituto itinere omisso, vacuus & famelicus & æger ad nos reversus est, quod mihi valde molestum fuit, & tibi fortassis variarum cogitationum de hoc meo silentio diuturniore causam præbuit. Sed tua pietas & tabellariorum penitriæ illud adscribet, & occupationum continuatæ, quæ etiam cum certi hominis copia datur, per quem literæ isthuc mitti possent, mihi scribendi facultatem eripit. Primum autem quod æquissimum est, vobiscum gratias ago DEO æterno patri Domini nostri JESU Christi, quod vobis piam concordiam & Ecclesiae vestræ haud dubie salutarem, & multis vicinis gratiam restituit, eundemque ardentibus votis oro, ut eam confirmet, alat ac muniat, ut nec *impetus* quid occultet, nec insidiis diaboli novis labefacteretur denud. Ecclesiarum in Palatinatu vobis vicino tristem esse faciem, obscurè audimus, certi nihil explorantes. At tua igitur pietate peto, ut quid spei illinc aut metus concipiendum sit, cognoscere & eo ardentioribus precibus sationem illius tristis & inexpectati vulneris à DEO petere possimus. Cupio etiam à te fieri certior, num quis vel in Helvetiis vel in Palatinatu aliquidjam ediderit aut moliatur contra nostrum puerile scriptum, quod quidem aliquibus illic valde insuave fuisse, cognovi. Apud nos DEI beneficio consensus de hoc articulo juxta sententiam comprehensam in meo scripto coalescit & firmatur magis magisque, & scholæ frequentia indies crescit, quam suo adventu etiam celebriorem reddiderunt Illustrissimi Duces Pomeraniæ, duo fratres, optimè in literis instituti, & modestia morum singulari prædicti. Cæterum terret nos angulus iste septentrionalis ad mare Balthicum, quod totum ferret & spumat quasi classibus hostiliter inter se collidi incipientibus, postquam bellum motum est inter duos vicinos & ætate ac odiis ferventes Reges, Danicum & Suecicum, quorum impetu metuimus etiam alios ad societatem ejus belli pertractum iri, maximè nostrum Electorem, qui propter affini-